

Kuidas seletada pilte umbkeelsele itaallasele?

Nahatöö praktika Firenzes, kevad 2019

Kuressaare Ametikooli nahkkäsitööd õppima tõi mind vajadus uute oskuste ja inspiratsiooni järgi. Peame õega juba mõned aastad väikest käsitööpoodi ja kohvikut ning ühel hetkel tundus, et oleks vaja väheke uut hingamist, et asi püsiks värske. Ma olen üsna kindel, et paremat moodust kui välispraktika selle kõige saavutamiseks maailmas polegi. Teadsin juba kooli astudes, et välispraktikale kindlasti kandideerin, samas ka muretsesin, kas osutun ikka valituks. See hirm oli õnneks asjata, tahtjaid oli sama palju kui kohti. Neli nädalat kevadises Firenzes kõlas vägagi ahvatlevalt.

Kes ei armastaks Itaaliat? Minul sellised sügavamad sorti tunded puudusid. Polnud Itaalias kunagi käinud, küll aga kaalunud seda reisisihtkohana nii mõnigi kord. Seega oligi hea võimalus õppimine ja puhkus ühendada. Tagantjärele mõeldes oli tööd ja õppimist rohkem kui puhkust, aga kõigest järgemööda.

Minekule sättisime endid neljakesi 16. märtsil lootuses meie hilistalvest suurde kevadesse maanduda. Selles me pettuma ei pidanud. Firenzes ei olnud kõik puud veel lehes, aga mandlipuud ja visteeria õitsesid, õhus oli kevadet. Ilm oli siiski üsna heitlik, päikesepaistest vihmani ja tagasi ja siis veel paar korda nii ühe päeva jooksul, samas rütmis kõikus temperatuur. Seepärast oli oluline hommikul välja minnes olla valmis igaks sajakuhuks. Ja hommikud algasid meil vara. Meie töö ehk praktikakoht asus Firenzest veidi väljas, seega olime igapäevased ühistranspordi kasutajad ja pool kaheksa hommikul juba bussipeatuses rivis. Järgmised neli nädalat veetsime neli tööpäeva viiest Zetati kotivabrikus, mille liinidelt tuli nii Roberto Cavalli, Maison Margiela, Marni, Prada kui ka Givenchy kaubamärkide toodangut. Ehk tegemist oli pereettevõttega, mis pakkus tuntud moebrändidele alltöövõttu ja piiratud mahus oli neil ka omatoodangut. Pereäris olid rakendatud nii isa, pojad kui tütar, töötajaid võis kuue osakonna peale olla saja ringis. Meie mõistes ikkagi suurettevõtte. Minu jaoks oli esmakordne kogemus näha sellise kaliibri ettevõtte töökorraldust, masinaparki, materjali kasutamist ja ka materjali meeletut raiskamist.

Meid, praktikante, lasti töötada natuke igas osakonnas. Kõige huvitavam neist oli näidistoodete osakonna töö, kus sai kõik toote etapid läbi teha. Konkurentsituult kõige nürim töö toimus ettevalmistuse ja pakkimise osakondades. Ettevalmistus seisnes enamasti kahe tüki kokkuliimimises, pakkimisosakonnas tuli valmistoodang sildistada ja pakkida transpordiks. Ainus huvitav asi pakkimisosakonnas oli kvaliteedikontroll, mida tehti saksa täpsusega, aga praagi ilmnemisel tõusis kisa ikka rahvusele omaselt taevani. Seda emotsioonide möllamist oli vaatamänguna nauditav jälgida. Toreduse kategoorias oli suveräänne liider lõikamisosakond, kus Carlose ja Luciano juhendamisel lõikasime pressidega toodete detaile välja. Ikka kümnete ja sadade kaupa. Polnud ka teab kui vaheldusrikas töö, aga selle kaalus üles tore seltskond. Kuigi Carlos (päritolult peruulane) ei rääkinud sõnagi inglise keelt ja Luciano (üks vähestest pärisitaallastest vabrikus) vaid veidi purssis ning meie itaalia keele oskus piirdus viisakusväljenditega - lauseid moodustada ei mõistnud, ei olnud see takistuseks ühise keele leidmisel. Enamasti oli abiks telefon, aga ka paber ja pliiats ning kehakeel, mis oli vast kõige tõhusam. Üsna sarnane stsenaarium toimus meil pea igas osakonnas, sest suure rahvana itaallased inglise keelt eriti ei räägi. Vabrikus oli päris palju võõrtööjõudu, kel oli itaalia keel klaar, kuid kes samuti inglise keelt ei rääkinud. Väheste eranditega. Kui me väga hätta jäime või oli vaja mingi olulise teadaandega esineda, aitasid meid itaallastele tõlkida

Malist pärit Masout - minu kamraad ettevalmistusosakonnast, ja kontori poolel töötavad aasia päritolu kaksikud Irene ja Erica.

Me õppisime kiirelt ära igapäevases töös vajaminevad väljendid ja numbrid, et osata lugeda lõikeid ja saada aru lihtsamatest töökäskudest. Ja nii me osakonnast osakonda kulgesime ja võimeldes ennast arusaadavaks tegime.

Mulle endale tundub, et peale nelja nädalat Itaalias vehin ma rääkides kätega oluliselt rohkem kui enne, püüdes oma teksti illustreerida.

Ka vabriku omanik Tullio rääkis vaid itaalia keeles. Kui ta meid ühel päeval laua ümber kamandas ja meiega koti lõikeid tegema asus, olime üsna nõutud kuni kaksikud tõlkidena meid välja aitasid. See oli väärtuslik õppetund - tegime Tullio juhendamisel lõiked ja saime hulga näpunäiteid, millist nahka valida, mis hoiab koti vormis, millist furnituuri kasutada. Meile määrati juhendajaks Stefani ja edasi sõltus juba meist, kuidas me ennast talle ja teistele arusaadavaks teeme. Õnneks oli meil lõige, millega osakonnast osakonda traavida, see kõigile nina alla pista ja kätega juurde seletada, et nüüd on vaja nahka ja siis lukku ja lõpuks veel õmmelda jne. Tulliole üllatuseks me muutsime ka veidi lõiget endale meelepärasemaks. Kas see üllatus oli pigem meeldiv või mitte, jäi keelebarjääri taha lõksu. Igatahes kotid me valmis saime.

Iga nädala viimane tööpäev ja muidugi ka nädalavahetused olid vabad kultuurisündmuste, näituste, muuseumite nautimiseks ja Firenze linna ning ümbrusega tutvumiseks. Meie korter asus Firenze vanalinnas, Duomo oli sõna otseses mõttes kiviga visata ja kesklinn muuseumide, parkide ja käsitöökodadega jalutuskäigu kaugusel. Kuigi Kärkla, kust pärit olen, on Hiiumaa pealinn, olen ma siiski maakas ja võin julgelt öelda, et ma ei külasta tavaliselt aasta jooksul ka nii paljusid kultuurisündmusi kui kuu aja jooksul Firenzes. Suurlinna võlu, mis jääb kauaks meelde. Enim jäi meelde Boboli park ja lippurite paraad, kuhu teatavasti iga suvaline mees ei saa, vaid ikka kõige ägedamad. Meie kodulähedane dzässiklubi ja Oltrarno ehk Arno-aluse käsitöökojad olid meie nädalalõpu meelelahutus. Antiigiärides käisime tööriistade jahil ja kui sa oma kehaga ikka suudad kompassi kuju võtta, siis võisid kindel olla, et vanahärra selle kuskilt ka välja kaevab. Ja itaalia gelato, kuulus Toscana vein ja kokakunst - kohvikuid ja osteriaid oli igal sammul.

Kui esimese nädala jooksul ma endamisi veidi imestasin eestlaste või üldse inimeste Itaaliahulluse üle, siis viimased kaks nädalat olin ma juba üle pea Firenze lummuses. Võibolla ei andnud ta end kohe kätte seetõttu, et olin siiski tööl, mitte puhkusel. Samas pani töölkäimine meid elama kohalikega ühes rütmis ja kohe oli tunda, et põhja-itaallased on eestlastega sarnasemad, kui ma oleksin osanud arvata. Võõrastega tagasihoidlikud, ühistranspordis pigem mornid ja omaette hoidvad. Tundub ju nagu Eesti? Ainult kliima on neil oluliselt parem.

Kahetsusenoote hinges ja pisar silmanurgas pakkisime 13. aprillil oma kodinad ja alustasime kojusõitu. Rõõmustas, et kodus ootas ka juba kevad, kurvastas, et nii palju jäi nägemata. Ei jõudnud ju Uffizisse ega Davidit vaatama. Aga kindlasti olime tohutult väärtusliku kogemuse võrra rikkamad. Ja ma olen nüüd ametlikult hull Itaalia järgi. Non posso stare senza voi*, nagu ütles Luciano meile hüvastijätuks.

Ja lõpetuseks põsesuudluste ABC. Kõik me ju teame lõunamaalaste kommet kohtudes ja lahku minnes põsesuudelda. Põhja-itaallased on eestlastele sarnaselt ikkagi vaoshoitumad ja esimesel (ilmselt ka mitte veel kolmandal) kohtumisel sind lätsutama ei hakka. Kui aga meie neli nädalat mööda sai ja koju hakkasime sättima, siis läks musitamiseks lahti. Kuidas vältida piinlikke momente? Saavuta silmside ja jälgi hoolega, kuhu poole musitaja pea esimesena

pöörab. Sina pööra oma pea kiirelt vastassuunas ja siis mopsutad ühele, teisele ja jälle esimesele poole, huultega põske ei riiva. Nii lihtne oligi. Küll mitte kõigil, üks meist neljast siiski suudles oma äsjast naiskolleegi kogemata huultele. Oli palju punastamist, ma ütleks.

Aet Vohu

Nahkkäsitöö eriala 2017-2019

*Ei saa ilma sinuta/teieta – vabatõlge itaalia keelest